

Medyczyni

INŻYNIER
FIZYK

inżynieria | fizyka medyczna | technika | elektroradiologia | radiologia

Sztuczna inteligencja (AI)
w diagnostyce obrazowej

Dozymetria
radiofotoluminescencyjna RPLD

Tomografia komputerowa
w eksploracji urn ciepłalnych

Znaczniki tkankowe do piersi

Parametry dozymetryczne
stereotaktycznych planów leczenia

Diagnostyka termowizyjna

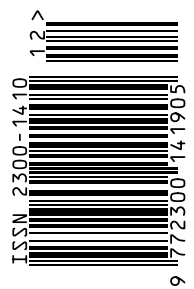
Kontrola jakości w medycynie
nuklearnej

Wiązka fotonowa w akceleratorze
liniowym TrueBeam

Implantacja stentgraftów
do aorty brzusznej

Ceramiczne materiały
stomatologiczne

Analiza numeryczna stabilności
zespolenia złamania

GE Healthcare - innowacyjne technologie i usługi,
które wyznaczają nowe standardy opieki medycznej

S. 432

Precise, innovative tumor treatments™

CyberKnife® – System radochirurgii robotycznej.

CyberKnife®

Automatycznie śledzi i z submilimetrową precyzją dopasowuje napromienianie do ruchu guza.

Nowy system tomoterapii Radixact™.

Radixact™

Duży krok w ewolucji TomoTherapy®. Szybki i intuicyjny. Wyjątkowa konstrukcja łączy w sobie spiralne obrazowanie i napromienianie, aby zwiększyć precyzję ułożenia i zaawansowaną modulację rozkładów dawki.

Autoryzowany przedstawiciel firmy Accuray w Polsce

**TMS Sp. z o.o., ul. Wiertnicza 84, 02-952 Warszawa, tel. +48 (22) 858-28-19/20
fax +48 (22) 858-28-12, e-mail: tms@tms.com.pl, website: www.tms.com.pl**

© 2017 Accuray Incorporated. All Rights Reserved.

Important Safety Information

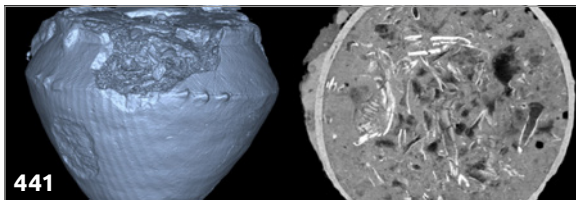
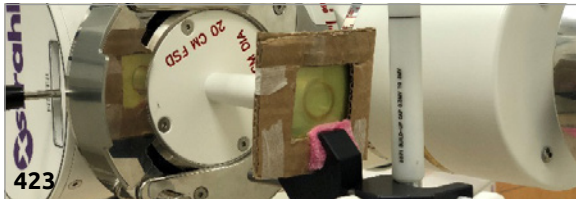
Most side effects of radiotherapy, including radiotherapy delivered with Accuray systems, are mild and temporary, often involving fatigue, nausea, and skin irritation. Side effects can be severe, however, leading to pain, alterations in normal body functions (for example, urinary or salivary function), deterioration of quality of life, permanent injury, and even death. Side effects can occur during or shortly after radiation treatment or in the months and years following radiation. The nature and severity of side effects depend on many factors, including the size and location of the treated tumor, the treatment technique (for example, the radiation dose), and the patient's general medical condition, to name a few. For more details about the side effects of your radiation therapy, and to see if treatment with an Accuray product is right for you, ask your doctor. MKT-ARA-0716-0106(1)

W numerze 6/2019...

MedycyNINŻYNIER

FIZYK

- 423** Testy dopuszczające do użytkowania klinicznego aparatu RTG, stosowanego w terapii powierzchniowej
- 432** Przykłady zastosowania sztucznej inteligencji (AI) w diagnostyce obrazowej
- 435** Zastosowanie dozymetrii radiofotoluminescencyjnej RPLD w dozymetrii indywidualnej i klinicznej
- 441** Ocena przydatności tomografii komputerowej w eksploracji urn ciepłopalnych oraz interpretacji ich zawartości na przykładzie wybranego grobu ze stanowiska nr 1 w Pyszniczy (woj. podkarpackie)
- 444** Znaczniki tkankowe do piersi
- 449** Śląskie Seminarium Fizyki Medycznej
- 450** Badanie wpływu rozmiaru napromienianej zmiany na parametry dozymetryczne stereotaktycznych planów leczenia
- 453** Zastosowanie diagnostyki termowizyjnej w procedurze osadzenia implantu – praca pilotażowa
- 459** Program zapewnienia kontroli jakości w medycynie nuklearnej. Testy podstawowe kontroli jakości skanerów PET i PET/CT
- 467** Charakterystyka oraz kontrola jakości wiązki fotonowej o energii 2,5 MV w medycznym akceleratorze liniowym TrueBeam
- 473** Analiza dawek promieniowania podczas zabiegów implantacji stentgraftów do aorty brzusznej
- 479** Charakterystyka ceramicznych materiałów stomatologicznych stosowanych w gabinetowych systemach CAD/CAM
- 488** Analiza numeryczna stabilności zespolenia złamania kłykcia kości piszczelowej

Znajdź nas:
Inżynier i Fizyk Medyczny
www.inzynier-medyczny.pl

– artykuł naukowy

– artykuł firmowy

stopka redakcyjna

KOMITET NAUKOWY / SCIENTIFIC COMMITTEE

prof. dr hab. inż. Tadeusz Pałko
prof. dr hab. inż. lek. med. Grzegorz Pawlicki
dr hab. inż. Ewa Zalewska
dr hab. n. med. Paweł Kukotowicz
dr inż. Dominika Oborska-Kumaszyńska

RADA NAUKOWA / SCIENTIFIC COUNCIL

mgr Bartosz Bąk, PTE, WCO, Poznań
dr hab. inż. Maciej Budzanowski, IFJ PAN, Kraków
dr hab. Wojciech Bulski, Centrum Onkologii, Warszawa
dr n. fiz. Hab. n. med. Armand Cholewka, Uniwersytet Śląski, Chorzów
dr hab. Arkadiusz Derkacz, UOP, Wrocław
dr hab. n. med. Maciej Dobrzyński, UM Wrocław
dr n. med. Wojciech Glinkowski, PTT, Warszawa
prof. Natalia Golnik, PW, Warszawa
dr n. med. Marzena Janiszewska, Dolnośląskie Centrum Onkologii we Wrocławiu
mgr Monika Jędrzejewska, PTIK Poznań
mgr Aleksandra Kaczmarek, PTE, WCO, Poznań
dr inż. Jolanta Karpowicz, CIOP-PIB, Warszawa
dr inż. Renata Kopeć, IFJ PAN, Kraków
prof. Danuta Koradecka, CIOP-PIB, Warszawa
mgr inż. Ryszard Kowski, PTIK, Łódź
prof. Leszek Królicki, UM, Warszawa

dr hab. n. med. Paweł Kukotowicz, PTFM Warszawa
prof. Roman Maniewski, IBIB PAN, Warszawa
prof. dr hab. Rafał Matkowski, UM, Wrocław
dr n. fiz. Łukasz Matulewicz, Katowice
dr hab. n. med. Robert Krzysztof Mlosek, WUM w Warszawie
prof. dr hab. Andrzej Nowicki, IPPT, PAN
dr inż. Dominika Oborska-Kumaszyńska, NCHospital, Wolverhampton Royal Hospitals, UK
prof. Tadeusz Pałko, PW, Warszawa
mgr Maria Paroń, NWSM Wrocław
prof. Grzegorz Pawlicki, PW, Warszawa
mgr Elżbieta Pater, Wrocław
dr n. med. Tomasz Piotrowski, WCO, Poznań
Czesław Pływacz, PSTE, Piekary Śląskie
prof. Halina Podbielska, PWR Wrocław
prof. Marek Szaśiadek, UM, Wrocław
mgr Grzegorz Sieradzki – TMS Polska
dr. inż. Jakub Słowiński – Politechnika Wrocławska
prof. dr hab. n. fiz. Krzysztof Słosarek, Centrum Onkologii, Gliwice
prof. zw. dr hab. inż. Ryszard Tadeusiewicz, AGH Kraków
prof. Andrzej Urbanik, CM UJ, Kraków
prof. dr hab. med. Jerzy Walecki, CMKP Warszawa
prof. dr hab. inż. Ewa Zalewska, IBIB PAN, Warszawa

REDAKCJA / EDITORIAL BOARD

Redaktor Naczelny / Editor-in-Chief
prof. dr hab. inż. Tadeusz Pałko
Honorowy Redaktor Naczelny / Honorary Editor-in-Chief
prof. dr hab. inż. lek. med. Grzegorz Pawlicki

Z-ca Redaktora Naczelnego / Editor
prof. dr hab. inż. Ewa Zalewska

Z-ca Redaktora Naczelnego / Editor
mgr inż. Jacek Lewandowski
j.lewandowski@zahir.pl

Redaktor techniczny / Technical Editor
mgr Agnieszka Smolarek-Lewandowska

ADRES REDAKCJI INDYGO Media

ul. Mariana Haisiga 2/2, 54-705 Wrocław
tel. + 48 604 586 979
e-mail: j.lewandowski@zahir.pl

PRENUMERATA / SUBSCRIPTION

Cena egzemplarza – 15,50 zł
Prenumerata roczna – 90 zł
www.inzynier-medyczny.pl
j.lewandowski@zahir.pl

WYDAWNICTWO / PUBLISHING HOUSE

INDYGO Media
Dyrektor Wydawnictwa
Jacek Lewandowski

DTP
Tomasz Brończyk

Redaktor gościny

**Dominika Oborska-
Kumaszyńska**
Dr inż.

pacjenta poddanego radioterapii stereotaktycznej. Podczas sesji terapeutycznych została naświetlona jedna kość kręgosłupa, w której znajdował się przerzut. Z definicji było to leczenie paliatywne. Sprawdziłam, jak jest to definiowane w sposób najprostszy w Internecie i znalazłam poniższe przykłady:

„Leczenie paliatywne (leczenie objawowe) – postępowanie medyczne mające na celu zapewnienie właściwego procesu leczenia oraz opieki nad nieuleczalnie chorymi. Celem leczenia paliatywnego nie jest uzyskanie wyleczenia, czy też zatrzymania procesu chorobowego, ale poprawienie jakości życia chorych w danym stadium choroby” (www.onkonet.pl > dp_oppaliatywna).

„Radioterapia paliatywna stosowana jest m.in. u chorych z bolesnymi przerzutami do kości, u chorych na raka płuca i u pacjentów z przerzutami do mózgu. Skutecznie ogranicza objawy powodowane przez ucisk guza, krwawienia i naciekanie. Jest postępowaniem z wyboru w przypadku zespołu żyły głównej w przebiegu raka płuca” (www.zwrotnikraka.pl > radioterapia-paliatywna).

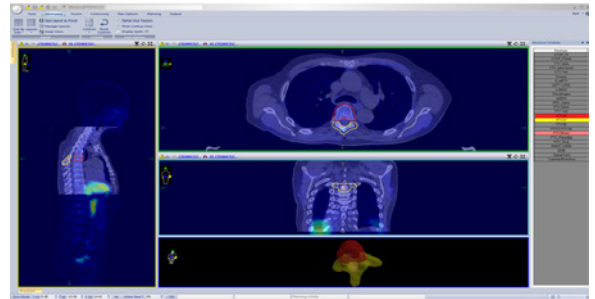
I tak przyszło mi do głowy, ile razy słyszeliśmy w naszej praktyce: to tylko leczenie paliatywne, pacjent może ma przed sobą tyle, a tyle statystycznie, to tylko leczenie odcierające. Oczywiście zawsze można jeszcze wejść na następny poziom bez nadziei i nazwać leczenie leczeniem terminalnym.

W przypadku powyżej wspomnianego pacjenta zastosowano technikę stereotaktyczną. Przypisano trzy poziomy dawek: do trzonu rdzenia 25 Gy/3#, do części tylnej z wyrostkami 27 Gy/3#

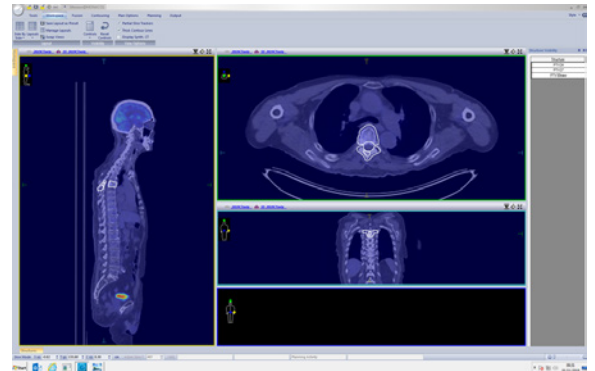
Tym razem to ja zostałam zaproszona do napisania słowa wstępnego. Długo się zastanawiałam, co powinno być tematem, który byłby dobry na ten moment roku, zwłaszcza, że zbliżamy się do następnych świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku (jako dygresja – mam wrażenie, że świat i czas tak pędzi, że nic, tylko robieram i ubieram następne choinki w cyklu wysokiej częstotliwości tej czynności). Temat przyszedł sam przy okazji przygotowywania posteru na Annual Conference SABR Consortium UK 2019. Został opisany w nim przypadek pa-

z boostem 30 Gy/3# w części zidentyfikowanej w badaniu PET-CT jako aktywnej metabolicznie, z jednoczesnym utrzymaniem limitów dawek dla rdzenia kręgowego zdefiniowanego przez PRV, zgodnie z rekomendacjami SABR Consortium UK. Pacjent otrzymał leczenie w czerwcu 2016 roku. Pisząc abstrakt i potem poster na konferencję, sięgnęliśmy do historii pacjenta i...

2016

2019

Pacjent nie wykazuje żadnych zmian patologicznych.

Coraz częściej leczymy pacjentów z przerzutami mnogimi, pojawiającymi się kolejno w różnych miejscach/organach ciała, z nawrotami miejscowymi choroby (często w obszarze poprzedniego leczenia lub sąsiadującym). Precyzja dostarczonej radioterapii i metody/farmakologia leczenia uzupełniającego pozwala nam na leczenie celowane, wielokrotne w tych samych i różnych obszarach. Pojęcie paliatywnego leczenia i jego roli powinna się w naszej mentalności zmienić. Nie powinno być to „tylko” leczenie. A walka o pacjenta i jego jakość życia powinna trwać dopóki, dopóty jest po tej stronie tęczy. Także na święta Bożego Narodzenia i w Nowym Roku jak najwięcej wiary w to, że jest nadzieja.

dr inż. Dominika Oborska-Kumaszyńska

PRENUMERATA

Medycyny

INŻYNIER
FIZYK

6 wydań
w cenie **90 zł**
(60 zł dla
Studentów)

ZAMÓW TERAZ
<https://sklep.inzynier-medyczny.pl/>

www.inzynier-medyczny.pl

Szanowny Internauto

*To, że znalazłeś się na tej stronie oznacza,
że zainteresowały Cię tematy z okładki!*

*Jeśli już dziś chciałbyś zapoznać się z czasopismem
wystarczy zadzwonić tel. **604 586 979**
i zamówić wydanie bieżące lub prenumeratę.*

*Czasopismo dotrze do Ciebie w ciągu 3 dni
roboczych od dokonania wpłaty na konto.*

64 1020 5226 0000 6202 0459 0420

*Jeśli chcesz mieć je już dziś
– odwiedź najbliższy salon sieci*

EMPIK.

empik

Jeśli masz czas i lubisz naszą stronę,

facebook

<http://www.facebook.com/pages/Inzynier-i-Fizyk-Medyczny/333684476715616>

*regularnie ją odwiedzaj
– wersja elektroniczna zostanie udostępniona wkrótce.*

*Redakcja dwumiesięcznika
Inżynier i Fizyk Medyczny*

Medyczny
FIZYK

The moment of Ethos™ therapy is now.

**Now is the moment AI-driven technology, increased accessibility,
and the world's cancer-fighting community converge.**

Ethos™ therapy is a transformative new advancement in adaptive therapy. It will empower you to go beyond what you thought possible today, and toward a new belief—a new ethos—in what you're able to achieve, impact, and inspire on a global scale. Yesterday's beliefs in how cancer should be fought have been changed forever. From this moment on, we're committed to helping you go beyond—with Ethos™ therapy, Varian's Adaptive Intelligence™ solution.

Experience the moment of Ethos™ therapy at varian.com/ethos

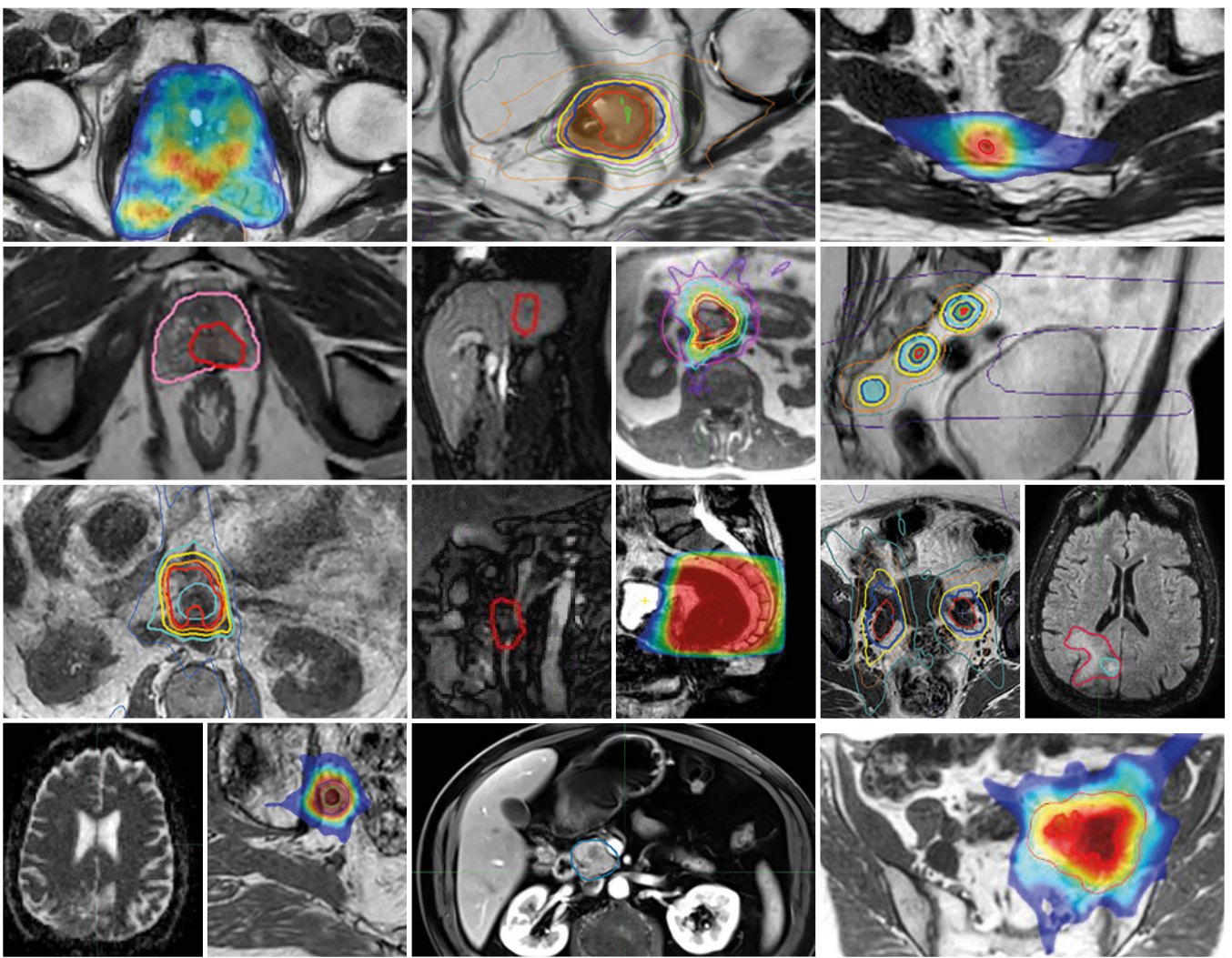
Varian Poland
info.poland@varian.com

510(k) pending—Not available for sale in all jurisdictions

Safety information: Radiation may cause side effects and may not be appropriate for all cancers

© 2019 Varian Medical Systems, Inc., Varian, and Varian Medical systems are registered trademarks, and Ethos is a trademark of Varian Medical Systems, Inc.

varian

Images obtained from Elekta Unity

See clearly every time you treat.

Elekta Unity changes how you deliver radiation therapy.

For the first time, using MRI-guided radiotherapy, you can see the tumor's movements and its exact position in your patient's body while you're treating it. This is the kind of precision you need for a truly personalized treatment. Explore what precision radiation medicine with Elekta Unity can mean for your patients and your practice.

Focus where it matters.
elekta.com/seeUnity

LADMRL190626
 Not commercially available in all markets.